

Anbudet

Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening

Informationsblad för Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening Nr. 2 år 2007

**Folkligt, festligt,
fullsatt!
Årsmötet 2007
på
Seniorcentrum**

I detta nummer:

• Föreningsinformation	sid.	2
• Ordförandespalten	sid.	3
• Hammarting och fordonsregistret	sid.	4
• Vad är det som hänt? Bokrecension och ett litet tips ...	sid.	5
• Släktforskningens detektivarbete	sid.	6-7
• Släktforskaren Ivar Lo-Johansson	sid.	7-8
• Släktens svarta får.	sid.	8
• Kalendarium.....	sid.	9
• Min morfar John Helmer Pettersson	sid.	10
• Om Stina Persdotter - ett kvinnoöde	sid.	11-15
• Nya medlemmar. Vi har nycklar till lokalen	sid.	12
• Forts. från sid. 11	sid.	13
• En efterlysning	sid.	15
• Om Släktforskningens dag 17 mars	sid.	16-17
• Anbyardagen. En enkät	sid.	17
• 2006 års verksamhetsberättelse	sid.	18-19
• Platsannonser	sid.	20

Anbudet nr. 2 - 2007

ESSF Adress:

Eskilstuna - Strängnäs
Släktforskarförening
Dambergsgatan 1
633 41 ESKILSTUNA
Telefon 016 - 12 21 47

Postgiro:

73 81 41-1

Medlemsavgifter 2007

Fullbetalande	200.- / år
Familjemedlem	100.- / år
Medlemskap för ungdom upp till 23 år	25.- / år

Avgift för ny medlem som betalas in till föreningen mellan den 1/10 och 31/12 ger fullt medlemskap även på följande år.

Redaktion

Redaktör

Arne Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn / Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post: nils-arne@caritakonsult.se

Adressändring

Skickas till Kassören!!

Eftertryck eller citat

Får gärna göras ur Anbudet under förutsättning att källan och författare anges.

Anbudet ges ut 4 ggr. per år i ca 600 ex. och framställs hos:
Carita Konsult & Service i Eskilstuna
Tfn/Fax: 016 - 42 64 10

ISBN/ISSN 9929522492

Busslinjer

Enligt uppgift så går följande bussar via Kungsvägen: Från Fristadstorget nr. 11, 12, 20, 31, 216, 221, 720, 801 och Pulsen. Mot Fristadstorget går nr. 11, 12, 20 och 30.
Buss nr. 720 från Strängnäs stannar vid Stigs Persienner vid Sveaplan.

Styrelse

Ordförande och ansvarig utgivare:

Arne Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn / Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post: nils-arne@caritakonsult.se

Vice Ordförande:

Richard Attered
Västra Fyrby Bender 2
640 40 STORA SUNDBY
Tfn 016 - 641 63
E-post: richard.attered@telia.com

Sekreterare:

Iris Rehnholm
Jasminvägen 4
633 48 ESKILSTUNA
016 - 51 24 97
E-post: iris.rehnholm@telia.com

Vice sekreterare

Anita Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn / Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post: lily-anita@caritakonsult.se

Manus och utgivningsdagar för Anbudet 2007

Sista manusdag,		till posten	
Nr 1	-"-	15/1	-"- 12/2
Nr 2	-"-	16/4	-"- 18/5
Nr 3	-"-	13/8	-"- 3/9
Nr 4	-"-	15/10	-"- 19/11

Föreningslokalen

Finns på Dambergsgatan 1 och parkering finns vid Sveaplans centrum (2 tim.) och ibland även på Dambergsgatan, **kör lugnt, detta är ett villaområde.**

Det finns en tryckknapp till ringklockan till vänster om ytterdörren.

Kassör:

Kjell Ivarsson
Alfeltsgatan 5 A
633 40 ESKILSTUNA
Tel: 016-12 35 91
E-post: 4livarsson@telia.com

Övriga styrelsemedlemmar:

Gunvor Larsson
Sörgårdsgatan 9
645 33 STRÄNGNÄS
Tel: 0152-123 09
E-post: gunvorlarsson@rixmail.se

Ulla-Britt Svensson

Kungsvägen 11
633 40 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 12 10 29
E-post: ullabrittsvensson@tele2.se

Gunilla Thörne

Kvarngatan 12
645 30 STRÄNGNÄS
Tfn 0152 - 186 63
E-post: lasse.gunilla@telia.com

Karl-Inge Karlberg

Mellanvägen 35
633 69 SKOGSTORP
Tfn 016 - 252 57
E-post: karlberg@skogstorp.com

Föreningens hemsida:

<http://www.essf.just.nu>

E-postadress:

essf@telia.com

Öppettider

Lokalen är öppen för medlemsträffar på de tider som anges i kalendarier på sidan 9. Övriga tider kan lokalen vara upptagen för utbildning eller andra aktiviteter och är alltså inte allmänt tillgänglig!

Kan en ideell förening fungera som ett företag? Ja det är en fundering som har poppat på uppmärksamhet ett tag i undertecknads övre regioner, d.v.s hjärnvindlingarna.

Svaret får väl i vissa fall bli ett ja, framförallt när det gäller bemanningen och bekvinnningen bland den "arbetande personalen".

Ett företag fungerar inte om det inte har en väl fungerande och positiv personal, en personal som ställer upp för företaget och dess inriktning. Ibland så blir man väl frustrerad över företagsledningens inriktning och dess sätt att sköta verksamheten och då är det klart att "det knorrar i leden".

Vad har det här att göra med företaget Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening frågar du dig säkert?

Jo vi kan väl utan tvekan konstatera att företaget ESSF fungerar mycket bra.

"Personalen" består av ett glatt gäng som ställer upp som lokalvärdar, cirkel- och kursledare, assistenter till dessa, funktionärer vid allehanda aktiviteter så som anbyttardagar, temadagar -kvällar, registervårdare, gravstensinventerare, styrelseledamöter av olika slag, redaktionskommitté och många fler.

"Kundstocken" (det vill säga medlemsantalet) ökar kontinuerligt. Företagets produkter (tillgången till aktiviteter, resor, lokalen, CD-skivor och dataprogram samt kursutbudet har en hög utnyttjandegrad.

Företagets maskinpark i form av datorer och annat står inför en mycket stark utvecklingsfas eftersom företagets ägare (årsmötet) gav styrelsen fullmakt att göra erforderliga investeringar efter

det att en expertgrupp (datagruppen) gjort en noggrann analys av nutida be- stånd och framtida behov.

Här har ESSF fått ett mycket välkommet bidrag till datautvecklingen från Sparbanksstiftelsen Rekarne tack vare ett tips från en medlem som uppmanade ordföranden att skriva en ansökan till Stiftelsen och beskriva "nuläget" och planeringen för framtiden.

Sparbanksstiftelsen som verkar för att goda idéer och initiativ ska kunna förverkligas i bland annat kulturella sammanhang, har mycket välvilligt bidragit till våra planer med hela 20 000:-

Styrelsen har därför gett datagruppen i uppdrag att komma med förslag på en radikal upprustning när det gäller datateknik och programvaror för vår verksamhet. Detta är ju ett sätt för styrelsen att se till att de medel som flutit in under åren i form av medlemsavgifter, överskott på resor och andra aktiviteter kommer tillbaka till medlemmarna.

För att ytterligare ge medlemmarna valuta för sina medlemsavgifter så införs på prov söndagsöppet varannan söndag under hösten 2007 med start vecka 35 den 2 september. Lokalen kommer då att vara öppen under tiden 10.00 - 14.00 alltså samma tid som på lördagarna.

Denna nya öppettid är ett resultat av ett förslag som lades i vår förslagslåda och som bygger på att de som jobbar dagtid under veckorna inte har möjlighet att utnyttja lokalen under de ordinarie öppettiderna. Nu hoppas vi naturligtvis att ni verkligen utnyttjar det utökade öppethållandet eftersom vår "personal" ställer upp som lokalvärdar ytterligare några gånger per säsong.

ESSF som företag är väl unikt i så motto att den "arbetande personalen" i de allra flesta fall arbetar helt utan betalning. Den enda gång som någon får betalt är när hon/han ställer upp som cirkel- eller kursledare. Då får man ett arvode från det studieförbund som arrangerar kursen eller studiecirkeln. Men inte ens då, får man "fullt betalt" eftersom en icke obetydlig del av det ursprungliga arvodet tillfaller föreningen för att vi håller med kurslokal,

studiematerial etc. Det här är ett arrangemang som har hjälpt till att bygga upp föreningens (företagets) ekonomi och gett oss möjlighet att skaffa oss och underhålla en social träffpunkt som är till så stor glädje för de flesta i föreningen.

Ja men vi i Strängnäs med omnejd då? Säger väl kanske någon med "lite knorr i ledet". Vi har ju ingen egen lokal!!

Nej, inte för närvarande om man bortser från möjligheterna att få vara i ABF-lokalen var 14:e dag. Men faktiskt är det så att på senaste styrelsemötet så togs frågan upp om en utveckling åt det hållet i vår östra del av verksamhetsområdet.

Gunilla Thörne fick i uppdrag (tog på sig) att börja luska efter något lämpligt objekt (Hela P 10 står väl tomt, eller?) för att eventuellt få igång en "egen" lokal för föreningens medlemmar att kunna utveckla till motsvarande standard som Eskilstunalokalen.

Så har du några tips så lämna dem till Gunilla, du hittar kontaktdata på sidan två. Nu ska vi vara medvetna om att Rom byggdes inte på en dag (det tog nog två) och att det krävs mer än två aktiva medlemmar för att få en egen lokal att fungera, men styrelsen har deklarerat att vi stöttar en utveckling åt det hållet för att våra medlemmar ska kunna få en plats där dom känner sig mera hemmastadda på.

För att återgå till det här med föreningsliv kontra företagsklimat: Det sägs ju att man som företagsledare ska se sig om efter andra arbetsuppgifter när företaget går som bäst, för då får man goda referenser.

Det sägs ju också att nya kvastar so- par bäst så därför vill jag redan nu passa på att meddela att jag har för avsikt att lämna över mina nuvarande arbetsuppgifter till nya förmågor i samband med årsmötet våren 2008.

Lite mer om det här på annan plats i tidningen.

Trevlig sommar!

Anne Carlsson

Hammarting!

Finns det någon i föreningen som forskar på smeder och har hittat dem i hammartingprotokollen?

I Clemenssons böcker står inte hur man går till väga. På Smedsrötter finns under Forskartips bara upplysningen att man kan följa smedens karriär genom hammartingen – men inte ett ord om hur man går till väga. Där står att man hittar hammartingen under Advokatfiskalsarkivet, men som information till en nybörjare är det lite magert.

Jag kom i alla fall så långt att jag på Riksarkivet började bläddra i en tryckt och inbunden innehållsförteckning över Advokatfiskalsarkivet men kunde inte av den utläsa hur jag skulle gå vidare, så jag gav upp. *Jag behöver en steg-för-steg-handledning!*

Sedan frågade jag folk i släktforskarlokalen: ”Har du forskat om hammarting?” Svaret var energiska huvudskakningar.

Men det finns säkert någon i föreningen som själv har provat på och lyckats följa sina smeder i källorna. Skriv gärna en handledning för Anbudet i ämnet! Eller berätta enkelt och konkret hur du själv gick till väga i något fall: ”Först gjorde jag så och så, sedan letade jag där och där, till sist fick jag reda på det och det!”

Eller kontakta mig med tips om hur man går till väga! I så fall kan jag kanske skriva i ett kommande nummer av Anbudet om hur jag följde dina råd och vilken information jag lyckades hitta.

Birgitta Hörnlund

birgitta.hornlund@comhem.se
Tel. 016-42 11 56

Lite av varje

Svitjods undergång: Årets bok om svensk historia

Svitjods undergång och Sveriges födelse

av Henrik och Fredrik Lindström har utsetts till Årets bok om svensk historia 2006.

Det är Nättidningen Svensk Historias läsare som röstat fram *Svitjods undergång och Sveriges födelse* bland åtta nominerade böcker.

(Hämtat från Svensk Historias hemsida: <http://www.svenskhistoria.se>).

Vi vill gratulera vår medlem Henrik Lindström till detta fina pris. Han är även medlem i vår redaktionskommitté.

Lily Anita

Det äldre fordonsregistret.

Det började med att jag skannat av mina föräldrars äldre fotoalbum för tiden omkring 1920-1940, samtidigt har jag under senare år tecknat ner levnadsbeskrivningar för olika personer.

I fotoalbumen fanns flera kort med fordon, bilar och mc från åren 1928-1935.

När man har tillgång till bilder är det intressant att infoga dessa i en berättelse över en person och har man då lite extra uppgifter om bilden blir den intressantare.

Av den anledningen åkte jag upp till landsarkivet i Uppsala för att leta efter fordonen i registret.

Landsarkivet i Uppsala har i vanliga fall C, D, U, W samt Örebro T län, men beträffande detta har Örebro valt att behålla sitt material. Vill man forska på T län får man besöka länsstyrelsen i Örebro.

Registret för bilar åren 1942 - 1972 ligger på kort i lådor med beteckningen D15AB, det är sista bokstaven, i det här fallet B, som avgör vilket fordonslag det gäller. Finns upp till D15AG som avser släpvagnar. Under varje

serie finns det ett antal volymer, som för D15AB är 303 volymer.

Kortregistret är lätt att söka i, på vissa registreringsnummer kan det finnas många fordon med samma nummer under några år, dessa kort står då på samma ställe.

När man letar efter tidigare, före 1942, blir det genast lite besvärligare. Här finns det en serie C I 1924 - 1942 och där kan man tro att ett fordon omkring 1930 borde finnas, men det är inte säkert.

Södermanland har en särskild serie med beteckningen C III som består av 41 volymer och där finns fordonen efter året det är avställt mellan 1923 och 1948. Vet man numret på fordonet men inte året det är avfört går det ändå rätt skapligt att ta sig igenom volymerna, där numren ligger i ordning. Finns även en äldre serie C XI mellan 1916 och 1923.

Det var lite tankar om forskning på gamla fordon.

Stig Petterson

Vad är det som hänt?

I april 2004 var vi ett glatt gäng som åkte ner till Utvandrarernas Hus i Växjö. Vi startade på fredagen, mitt på dagen och hade hyrt rum över natten i Växjö.

På lördagen fick vi en visning av Utvandrarernas Hus och sedan kunde vi forska under den resterande delen av dagen. Eftersom jag/vi hade ganska mycket "på fötter" så tog det inte så lång tid att få fatt i det som vi sökte.

Samma år under sommaren så skulle vi semestra i Danmark och då passade vi på att åka några dagar tidigare för att kunna vara på Utvandrarernas Hus några dagar för att kunna fortsätta med vår forskning.

Samma rutin som tidigare med vår bärbara dator till hands när så behövdes och vi var där i 2 dagar. Första dagen gav ingenting men andra dagen fick vi lite hjälp av en annan forskare som löste en del problem så att vi kunde komma vidare i vår forskning.

Vår bärbara dator hade vi givetvis med oss in i forskarsalen och det var inga problem. Har man under några år använt sin bärbara dator på olika forskarsalar så har man allt sitt forskarmaterial samlat i den.

Skulle det vara så att man kör fast på något vis och man är på ett arkiv som har mycket olika databaser eller mikroort så kan man ta någon annan ana och fortstätta forskningen på den anan i stället.

I slutet av mars i år skulle vi åka ner till Växjö för att träffa en kund. Jaha tänkte jag, då kan jag sitta på Utvandrarernas Hus under tiden eftersom det i första hand var Arne som skulle möta denna kund.

Några dagar innan avresan så gick jag in på internet för att titta på öppettider hos Utvandrarernas Hus och döm om min förvåning när jag upptäcker att man inte får ta med sig **varken dator eller digital kamera in i forskarsalen.**

Se nästa spalt

Egna datorer och digitalkameror får Ej användas i datasalen.

All kopiering av våra källor utan tillåtelse är förbjuden!

(Ilsket rött förbudsmärke)

Uppenbarligen har det hänt något och tyvärr så måste jag tolka det så att det är någon person, vill inte kalla dom för forskare, som tydligen har laddat ner databaser eller annat hos Utvandrarernas Hus.

Dessa personer är ju inte forskare utan tjuvar helt enkelt som förstör för alla oss andra som vill vara ärliga och enbart nyttja olika databaser som finns på de olika arkiven för egen forskning.

Vi har även varit både på Uppsala Landsarkiv, Göteborgs Landsarkiv och även Arninge Forskarcenter där får man ha med sig sin egen dator och/eller kamera och ta bilder med kameran antingen, ur originalböckerna eller på kortläsarens skärm (dock utan blix). Det är heller inga problem att kunna ta med sig sin egen dator in i forskarsalen på dessa arkiv.

Har man sedan svårt att kunna läsa på arkivet eller om det är lite tid man har på sig, så kan man på det sättet sedan sitta hemma i lugn och ro för att kunna tyda texten.

Det känns då som att gå tillbaka till vikingatiden när man inte får ta datorn med sig in i forskarsalen, man blir lite ställd. Så denna gång blev det inget besök på Utvandrarernas Hus.

Jag förstår att Utvandrarernas Hus vill stävja liknande problem. Men jag vet inte om det skulle kunna gå att lägga en spärr på databaserna för kopiering, det får de mer datakunniga ta hand om. Men om det gick skulle det ju kunna lösa lite av problemet.

Att man sedan kan vara utan kameran må väl så vara.

Sammanfattningen blir att den digitala tiden har både fördelar och nackdelar med sig!!

Lily Anita Carlsson

Ett litet tips!

Hej!

Fick i dag kännedom om att man på Fonus.se kan söka bland dödsannonser. Hälsningar

Ingvär Edin

Bokrecension

Släktforskning på Nätet av Lina Samuelsson

Den här boken tycker jag är en av de på senare år utgivna bästa böcker i ämnet släktforskning. Precis som titeln säger så är det som jag ser det en fortsättningsbok. För jag anser att man inte kan börja direkt att släktforska på nätet, utan man skall kunna dess grunder.

Den här boken ger många nyttiga adresser, är lättförståelig (även för en sådan som har tummen mitt i handen) Det enda som kanske är lite negativt för boken, är den att den ej har lanserats väldigt väl. Jag hade exempelvis inte hört att den fanns innan jag såg den av en händelse på Torshälla bibliotek. En annan sak som drar ner betyget lite är att den i pärmväg är väl sladdrig, och under ovarsam omvårdnad, lätt kan gå sönder. Med av vad jag sagt ovan skulle jag vilja ge denna bok 4 +

Adde

Släktforskningens de- tektivarbete

- besvärliga fall

Släktforskning är ofta ett rent de-
tektivarbete. Nog känner väl de
flesta igen situationen.

Man hittar en person i husförhørs-
längderna och så står det ett födelseår
och ett datum och en födelseförsamling.
Man går till församlingens
födelsebok och letar. Man tycker att
man är noggrann och letar fram och
tillbaka, men inte finns det någon på
det datumet med det namnet. Någon
siffra har kanske blivit fel, en fyra kan
förväxlas med elva, 1/2 kanske ska vara
1/12 om en etta fallit bort, en födelse-
dag kan ha blivit förväxlad med en dop-
dag osv. Men det stämmer i alla fall
inte. Till slut konstaterar man lite be-
sviket att det finns ingen med samma
namn det året i den församlingen.

Nu kan ju namnen ändras, t.ex. kan-
ske man inte alltid skiljer på Jon, Jo-
han, Johannes eller Jöns, inte heller på
Per eller Peter. Karin, Cajsa och Cat-
harina kan också vara samma namn.

Jag glömmer inte en man i Värmland,
f. 1898, som berättade för mig om sin
pappa som kommit inflyttad från Små-
land. När han kom till sin nya försam-
ling frågade prästen vad han hette.
-Daniel!

-Det kan ni inte heta, sa prästen utan
förklaring.
Ni får heta David. Och så skrev han
dit David istället i kyrkoboken.

Det är klart det blir besvärligt för oss
som forskar.
Tänkte ta upp och berätta om ett par
besvärliga fall.

Ett av de första jag råkade ut för var
en person som uppgavs i husförhørs-
längderna uppgavs vara född den 5/3
1754. Hon fanns inte i födelseboken.
Jag gick till omkringliggande försam-
lingar och letade. Ingenstans fanns hon.
Nu började husförhørslängderna i den
här socknen först 1818 så det gick inte
att följa henne den vägen längre bakåt
i tiden. Vigselsböckerna var också spo-
radiskt borta för en del år så inte heller
fick jag någon hjälp där. I en av
husförhørslängderna fanns en födelse-
ort som var knappt läsbar, men tydde
på att hon möjligen kunde vara född i
samma gård som hon nu bodde i. Men
jag kom inte längre.

Flera år senare satt jag och letade bland
bouppteckningar då jag dök på en bo-
uppteckning från 1792 efter en bonde
som bodde i samma gård och hette
Lars Jönsson. Eftersom jag letat efter
Anna Larsdotter kunde det ju vara
hennes far, och mycket riktigt bland ef-
terlämnade barn stod Anna Larsdotter
och hennes make uppräknade. Nu fort-
satte jag att leta i födelseböckerna och
det visade sig att den 31/3 1758 var hon
född - ett fel på bara fyra år! Varken
datum eller årtal stämde, men en bo-
uppteckning hade lett vidare och löst
fallet.

Ett annat fall gällde en person som stod
som född 1821 i Nysund (på gränsen
mellan Närke och Värmland). Han
fanns inte i födelseboken. Ibland kan
det gå att följa personerna i husförhørs-
längderna, hur de flyttat, och till slut
hitta tillbaka till deras ursprung. När jag
sökte den här personen bakåt visade
det sig att han kommit inflyttandes till
Nysund då han var 6 år från Finne-
rödja. Det stämde. I Finnerödja socken
var han också född, något som förres-
ten kunde intygas av en gammal fa-
miljebibel vars existens senare kom till
min kännedom.

Värre blev det med hans far: Denne
uppgavs med tre olika födelsealternativ
varav inget stämde. Han var också svår
att följa bakåt i tiden. Dopvittnen gav
inga ledtrådar. I de församlingar han
hade rört sig var man dålig på att skriva
varifrån och vart personerna flyttade.
De bara ströks. Det var oftast bara att
gå igenom hela husförhørslängden
varje gång han flyttat. Genom att hålla
på så, i flera församlingar, ibland med

en inflyttnings eller utflyttningsuppgift
som dessutom kunde vara felaktig,
kunde en serie av flyttningar under
femton års tid leda fram till ett
föräldrarhem. Det visade sig då att han
var född i februari 1778 i Visnums
socken i Värmland istället för i grann-
socknen Rudskoga år 1777 som de
flesta husförhör uppgivit.

Ibland kan slumpen spela in på ett märkligt sätt.

Men innan dess. Är det verkligen in-
tressant för andra att ta del av ens egna
forskningsresultat eller problem? Ja ni
som tycker att detta är för privat eller
personligt kan ju sluta läsa nu.

En gång hörde jag Bror-Erik Ohlsson
säga: *Det är roligt att hålla på med
släktforskning, men prata inte med
andra om era släktingar.*

Det kan det ju ligga en hel del i. Det
kan ju fullständigt trötta ut andra att
prata om sina forskningsproblem. Hur
som. En gång frångick jag denna goda
regel, men det kanske är lite undantag
när man pratar med andra forskare.
Jag berättade för en god vän som i och
för sig brukade vara vidlyftig själv med
sina egna forskningstankar. Jag berät-
tade om ett spår jag satt fast i. Det jag
berättade handlade om en Johan Wil-
helm Ekelund som bodde i Karlskrona
och dog i början av 1800-talet, lagom
innan det fanns några församlings-
böcker som kunde berätta om hans
födelseår och ort.

Jag hade sökt bland dopvittnen utan att
komma någon vart. Ibland kan det ju
ge ledtrådar. Det kan vara nära släk-
tingar som är dopvittnen. Men här kom

Fortsättning på sidan 7

Fortsättning från sidan 6

jag inte framåt. Bouppteckningen efter honom hade inte heller gett något. Eftersom han var anställd av flottan hade jag skrivit till krigsarkivet, men de hade heller inga uppgifter.

Någon månad efter att jag frågått den goda principen och berättat om detta forskningsproblem ringde en dag samma person som jag berättat för. Hördu du, var det inte du som letade efter en kammarskrivare Johan Wilhelm Ekelund i Karlskrona?

-Jo

I senaste numret av Släkthistoriskt forum är det en Martin Sunnquist som under efterlysningar undrar om det finns någon som känner till några efterkommande till J.W.Ekelund.

Han vill ha kontakt med dem. Det här var ju en lustig slump. Han sökte efterkommande och jag sökte föräldrarna och leden bakåt.

Jag ringde genast upp Sunnquist och försäkrade mig om att det var samma person vi var ute efter. Och det var det. Vi kunde byta uppgifter och jag fick ett stort antal nya namn och nya uppslag att leta på liksom han också fick ett antal nya namn. Vilken tur tänkte jag, att jag inte hållt tyst den där gången då jag tänkte göra det.

Att Bror-Erik Ohlssons regel kan vara god ändå kan vara en annan sak. Undantaget kanske när man pratar med andra inbitna forskare.

Idag hade detta kanske löst sig på ett enklare sätt på anbytarforum på Rötter, men man måste nog säga, att ibland spelar slumpen en viss roll.

Hewik Lindström

Trevlig sommar önskar redaktionen

Släktforskaren Ivar Lo-Johansson

Författaren Ivar-Lo Johansson (1901 - 1990) behöver väl knappast någon närmare presentation. I några av hans självbiografiska romaner försöker han forska i sin släkt. I **Pubertet** presenteras i första kapitlet en större släktutredning som han inte gjort själv utan erhållit och som han kommenterar på flera sätt. Men långt innan dess hade han själv intresserat sig för att forska på egen hand. Att möjligheterna att forska för en torparson på 1910-talet inte var så stora är kanske inte så konstigt.

I **Analfabeten** från år 1951 kommer släktforskningstemat upp. Han berättar där hur han letar efter sin morfars familj och det hela slutar på ett överraskande sätt. Analfabeten är en självbiografisk roman och titeln syftar på Ivars far, vilken beskrivs som analfabet. Johan Gottfrid Johansson var född 1857 i Ösmo. Trots att folkskolan infördes i Sverige 1842 tycks dennes skolgång ha varit bristfällig. Han kunde inte läsa. Något han försökte dölja och som innebar stor olägenhet för honom.

Familjen Johansson var en familj av den gamla storfamiljstypen, den som väl alla hört talas om, och som väl de flesta som forskar stött på, men som trots det, de demografiskt inriktade historikerna idag börjat ifrågasätta. I alla fall omfattningen av den.

Till familjen hörde pappan, mamman, en äldre bror, morfadern, mormodern samt mormoderns bror, kallad morbror Janne. Mamman var Anna Lovisa Andersdotter född den 11/4 1863 i Sanda Österhaninge. Morfadern kom från Västergötland. Han hette Anders Eriksson och var född 1830. Mormodern som var född 1835 kom från Västerhaninge.

I **Analfabeten** berättar Ivar Lo också om hur han frågade ut sin morfar. Han ville veta mer om morfaderns barndom och släkt.

Morfadern var i sammanhanget inte så talför, men berättade om sin bröder. En av dem hette Andreas.

Det är knappast lätt att hålla reda på alla socknar i Västergötland. I **Analfabeten** hävdas att morfadern var född i Träkärna socken. I den senare utgivna romanen **Frihet** är detta istället ändrat till det riktiga Trökörna socken. Socken ligger i Västergötlands västligare delar, på landsbygden mellan Vara och Trollhättan.

Ivar skrev till pastorexpeditionen i morfaderns födelseförsamling för att få reda på om några levande släktingar till morfadern fanns kvar där. Hans bedrifter förvånade hela familjen. Lite generat fick han inför de andras brist på förståelse förklara sin forskning.

Nåväl.

En dag, någon tid senare kom en luffare till familjen och han fick bo en tid hos dem i deras stallspilta. Luffaren försvinner så småningom en tid, men återkommer senare och önskar bo hos familjen Johansson på nytt.

Ivar råkar titta i hans papper och upptäcker att luffaren är född i samma socken som morfadern. Han säger inget, men funderar, lägger samman och kommer till slut fram till att det måste vara morfaderns bror som de har hemma hos sig som luffare.

Så går han länge och bär på detta utan att avslöja hemligheten. Men en dag måste han ju tala om detta för att möjliggöra ett kärt återseende. Till slut släpper han, som han själv beskriver det, bomben och berättar vem luffaren är. Känslan av att det ska bli ett kärt släktemöte får en oväntad vändning.

Morfadern sitter på sin säng och luffaren står i dörren med sitt knypte.

-Vad är du för en? muttrade morfadern -Det är morfars bror Andreas, förklarar då Ivar som också brinner av nyfikenhet. Bröderna hade inte setts på sextisex år och äntligen skulle morfaderns släkts gåta lösas och det var Ivar själv som ordnat det.

Äntligen skulle han få höra dem bägge tala om barndomen, om Västergötland.

Istället brusar morfadern upp. Ivar beskriver morfaderns ord då han kom

Fortsättning från sidan 7

mer underfund med att det är hans bror som står mitt emot med följande citat rätt ur Analfabeten:

”Nu känner jag också igen dej, skrek han gällt. Du var alltid en spelevinker. Nu ser du också ut som en schajas. Det var du som lurade mej att skjuta på en trollhare en gång. Vad kommer du hit från? Vad har du här att göra? Ge dej bara iväg igen”.

Efter att brodern Andreas förklarar att han inte vill bo hos dem och morfadern än en gång ber honom ge sig iväg slutar det med att Ivar förgäves står och ropar: -Morfars bror Andreas. Kom tillbaks.

Så kärt slutade det släktmötet och så slutade den släktforskningen.

I verkligheten fanns en bror till Ivars morfars som hette Andreas Eriksson. Han föddes den 4/5 1836 i Trökörna socken i Västergötland. Hans vidare öden är inte omnämnda i Analfabeten, men i självbiografen Frihet från 1985 rullas fortsättningen upp.

Brodern Andreas hade blivit kvar i hemsocknen. Han hade två döttrar som Ivar långt senare fick tag i och reste ner till Västergötland för att besöka. Troligtvis var det inte Andreas, morfaderns bror som var luffaren som kom till dem, även om Analfabeten ger det intrycket.

I Västergötland träffade Ivar också en mycket gammal man som kom ihåg både morfadern och morfaderns föräldrar. Han fick då reda på orsaken till varför morfadern gett sig av. De stämde med vad morfadern själv be-

rättat. En banal historia om skam över att ha blivit lurad.

Som en röd tråd i berättelserna om Ivars morfär och hans släkt går plikten att försörja sina anförvanter och samtidigt rädslan just för att behöva försörja dessa samt känslan att inte behöva ligga någon till last.

Man möter här ett annat samhälle, så hårt att familjemedlemmar splittras från varandra för alltid. Ivars svårigheter att hitta sin släkt är påtagliga, men han lyckas till sist.

Skam den som ger sig! Historien om morfaderns broder är väl mycket av en story, men en dräplig sådan.

Henrik Lindström

Släktens svarta får: Johan Mattias Petersson

Den 21 september 1874 på Svenska Maden 15 i Kristina församling Jönköping födde Elisabeth Persdotter en son som fick namnet Johan Mattias och fadern hette Sven Peter Lång. Vid 13 års ålder började Johan lära och arbeta hos snickaren August Stålberg och konfirmerades ett år senare i Kristine kyrka. När han var 17 år bytte han arbetsgivare till A. Lindskog och därefter arbetade han kortare tider hos olika snickeriverkstäder i mellersta Sverige.

Johan Mattias träffar Julia Paulina Johansson och de gifter sig den 15 december 1892 och deras första dotter Sally föds på hösten 1895. Familjen flyttar runt under några år i fattigkvarteren i Jönköping och får tre söner varav den första dör knappt tio månader gammal innan de flyttar upp till Linköping 1902.

Min mormor Sara föds på de menlösa barns dag 1902 och de flyttar tillbaka till fattigkvarteren i Jönköping i slutet av 1903.

Nu börjar de svåra åren för familjen så till vida att Johan Mattias inte kan

försörja familjen utan de måste gå till fattigvården och tigga pengar. Året 1904 får de 1 paket mat i veckan under 4 månader till en summa av 14 kronor samt ett kontant bidrag på 421 kronor. I dagens penningvärde totalt 10 875 kronor. 1909 får de av fattigvården bland annat 6 par skor lagade och 4 par nya skor, matpaket får de också under året samt 5 mått ved.

Under dessa år får Sara ytterligare fyra systrar och en bror, av dessa fem syskon lever endast en syster när Johan Mattias lämnar familjen och ensam flyttar ner till Värnamo i september 1912 för att börja jobba på möbelfabriken Göta i Värnamo och slutar där i februari 1913. Sista barnet Arne föds i april 1913 och fru och barn bor ensamma kvar i Jönköping.

Nu börjar Johan Mattias sitt kringflackande liv som luffare och småbrottsling på svenska vägar i södra Sverige. Efter fyra dagars anställning hos en snickare i Borås där han stulit ½ liter sprit och en amerikansk hyvel avvek han från jobbet och började gå hemåt mot Jönköping. När han kom till Ulrice-

hamn anhölls Johan Mattias och häktades av stadsfiskalen därstädes. Under rättegången i Borås Rådhusrätt den 5 maj 1913 dömdes Johan Mattias för första resan snatteri till böter på 25 kronor (ca 600 kr i dag).

Så småningom kom Johan Mattias upp till Gävletrakten där han dömdes för första resan stöld till tre månaders straffarbete av Rådhusrätten i Gävle den 28 april 1915. Efter sin tid i straffängelset i Gävle kom han ner till Småland igen och arbetade några dagar på Carlsson & Danielsson i Björneströ i Virserum socken.

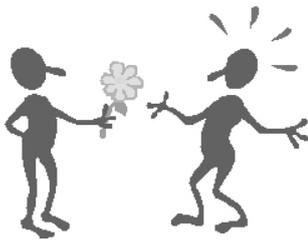
Fortsättning på sidan 9

Kalendarium för 2007

Dag	Veckodag	Klockan	Aktivitet
25/8	Lördag	10.00	Lokalen i Eskilstuna öppnar för säsongen.
2/9	Söndag	10.00	Premiär för söndagsöppet i lokalen i Eskilstuna.
6/10	Lördag		Höstmöte i Seniorcenter i Eskilstuna
9/12/	Söndag	14.00	Lokalen i Eskilstuna stänger för säsongen. (öppet från kl. 10.00)

Lokalen på Dambergsgatan 1 i Eskilstuna är öppen: Tisdagar och Torsdagar mellan kl. 13.00 - 18.00 och lördagar mellan kl. 10.00 - 14.00 från 25 augusti till den 9 december 2007. Dessutom söndagarna 2/9, 16/9, 30/9, 14/10, 28/10, 11/11, 25/11 och den 9/12.

I ABF-lokalen i Strängnäs drar verksamheten igång vecka 38 alltså den 19 september 2007 och håller på onsdagar jämna veckor fram till och med vecka 50 den 12 december.

I Växjö blev Johan Mattias anhållen för bedrägeri den 25 oktober 1915. Anledningen till detta var att han på en gata träffat en helt obekant person som syntes vara något drucken och blev ombedd av denna person att inköpa fem liter brännvin och en liter cognac på utminuteringsstället. När Johan Mattias kom ut från utminuteringsstället stod uppdragsgivaren och pratade med en poliskonstapel, så Johan Mattias ville inte gå fram utan gick till järnvägsstationen där de hade överenskommit att träffas.

Då uppdragsgivaren inte infann sig så började Johan Mattias smutta på den inköpta spriten. I och med att han jobbade i Virserum och inte hade någon biljett så gick han och inhandlade sådan dithän för pengar som blev över efter inköpen av spriten. För detta blev Johan Mattias dömd för trolöshet mot huvudman till två månaders fängelse.

Nu skriver vi februari 1917 och rättegång i Hammarkinds, Stegeborgs och Skårkinds häradsrätt mot Johan Mattias och där han döms för andra resan stöld till fem månaders straffar-

bete som han avtjänar på centralfängelset i Malmö. Den första maj 1918 dör fadern Sven Pettersson Lång och den 17 januari 1919 flyttar Johan Mattias till Högsby i Kalmar län. Åren 1921-22 har han nödhjälpsarbete i Markaryd.

Under 1922 har Johan Mattias några ströjobb i Jönköping men bor inte hos familjen.

Nu är det dags igen att dömas till ett års straffarbete för tredje resan stöld av Sunnerbo häradsrätt, straffet avtjänar han på Malmö centralfängelse.

Åren går och nu skriver vi augusti 1925 och dotterdottern, min mor Britt, är ca en månad gammal när Johan Mattias döms för fjärde resan stöld till åtta månaders straffarbete av Jönköpings rådhusrätt och dessa åtta månader avtjänar han på Linköpings fängelse.

Nu går de bara ca ett år i frihet innan han i oktober 1927 är inkallad till rättegång i Jönköpings rådhusrätt igen. Nu döms Johan Mattias för femte resan stöld till åtta månaders straffarbete

som han avtjänar på hemmaplan i Jönköpings fängelse.

Nu sköter han sig i några år och först i september 1933 blir han varnad för lösdriveri av landsfiskalen i Linköping. När han kommer tillbaka till Jönköping i oktober 1933 går Johan Mattias in i en affär och själ två tennlusstakar samt en barometer. För detta blir han dömd för sista gången av Jönköpings Rådhusrätt för sjätte resan stöld till åtta månaders fängelse i Jönköpings fängelse. Nu har Johan Mattias blivit sjuklig och blir intagen på Jönköpings sjukhus den 24 oktober 1933, där konstaterar de att han har cancer i strupen och i början av november blir han överförd till S:t Eriks sjukhus i Stockholm. Enligt papperen så överförs han i samtidigt från Jönköpings fängelse till centralfängelset Långholmen.

Johan Mattias Pettersson lämnar aldrig mer sjukhuset utan dör där den 24 mars 1934. När myndigheterna i Stockholm tar kontakt med hans fru Julia Paulina om de praktiska sakerna för begravning med mera, så vägrar Julia Paulina befatta sig med detta och

Fortsättning på sidan 10

Fortsättning från sidan 9

meddelar myndigheterna följande. Johan Mattias var aldrig hemma de sista åren så han behöver inte komma hem till Jönköping igen, så nu begravdes han någonstans i Stockholm.

Enligt bouppteckning inregistrerad hos Rådhusrätten i Jönköping den 20 januari 1936 hade Johan Mattias tillgångar i gångkläder till ett värde av 10 kronor. Skulderna till Jönköpings stads fattigvård uppgick till 11 974 kronor och 82 öre.

Johans Mattias fängelsebesök

Dömd	Intagen	Frigiven	Påföljd	Längd	Fängelse
19150428	19150501	19150801	Straffarbete	3 månader	Gävle
19151106	19160109		Fängelse	2 månader	Växjö
19170220	19170223	19170723	Straffarbete	5 månader	Malmö
19220817	19220820	19230820	Straffarbete	1 år	Malmö
19250810	19260413		Straffarbete	8 månader	Linköping
19271013	19280616		Straffarbete	8 månader	Jönköping
19330929	19330928		Straffarbete	8 månader	Jönköping

Antecknat den 12 april 2007 av

Krister W. Nilsson

Min morfar John Helmer Pettersson.

I februari 1903 föddes en pojke som fick heta John Helmer på Grimsjö gård i Byarum socken strax söder om Jönköping. Hans mor Anna Martina var piga på Lundervi gård i Tenhult och hade just rest de två milen hem till sina föräldrar på Grimsjö för att föda.

I födelseboken för Rogberga socken har prästen Alfred Brelin skrivit den 25 mars 1903 följande:

"Fader okänd. Moder Pig. Anna Martina Johannesdotter från "Lundervi" Tenhult, som hon mig begärt få detta bara antecknat som sitt".

Helmer hade en äldre bror som var drygt sex år äldre och hette Karl Wilhelm, även han oäkta.

Det tog inte lång tid förrän Anna tog med sig sin nyfödda pojke till Lundervi och fortsatte som piga. Den äldre brodern stannade kvar hos sina morföräldrar på Grimsjö som fosterpojke.

När Helmer är två år så har Anna blivit piga på Rogberga Sörgård, på denna gård fanns då en dräng som hette Axel Pettersson och de två gifter sig och Axel adopterar då Helmer.

Familjen flyttar så småningom till Jönköping och Helmer får tre halvsyskon under åren 1907 till 1911. I början av tjugotalet dör Axel och Anna blir ensam med fyra barn som då är mellan 11 och 19 år gamla.

Helmer skaffar sig tidigt körkort och motorcykel, med denna motorcykel börjar han att uppvakta min blivande mormor Sara i början av tjugotalet.

Därmed blir Sara den första "Spättan" i Jönköping.

I mitten av 1925 föds min mamma Britt och året därefter så gifter sig Sara och Helmer.

Helmer jobbar nu på Krylands bryggeri i Jönköping som chaufför åt cheferna samt drickautkörare. Ungefär samtidigt som Sara föder deras andra barn i början av 1928 träffar han Ragnhild som arbetar i köket på Stadshotellet i Jönköping. Ragnhild blir också med barn och föder Helmers tredje flicka som kommer att heta Eivor.

Eivor växer upp ensam med sin mamma och gifter sig 1947 med Ingvar och de får sedan tre flickor (halvkusiner till mig). Eivor har senare berättat för sina barn att när hon var liten så kom en farbror på motorcykel och gav hennes mamma pengar. Denna farbror på motorcykel bör vara min morfar som kom för att lämna ett underhåll.

I början av trettioalet får Sara två barn till och de flyttar senare till Tenhult där Helmer har en Taxirörelse under några år.

När andra världskriget börjar flyttar familjen tillbaka till Jönköping och Hel-

mer börjar jobba på Svenska fläktfabriken. Sara får en pojke 1941 som heter Bojne. Under beredskapen i början av 40-talet blir Helmer placerad i västra Värmland, där han hjälper norska flyktingar som flyr till Sverige. När Bojne är omkring tre år gammal skall han och några andra pojkar ner till Vätterstranden för att leka. De springer rakt ut i gatan utan att se sig för. Bojne blir då påkörd av en spårvagn, som på den tiden fanns i Jönköping och omkommer.

Helmer har nu skaffat sig bil och med denna gör familjen en del utflykter, bland annat till Åsasjön utanför Norrahammar. Han tycker att det vore underbart med en liten sommarstuga vid denna lilla skogssjö och tar därmed kontakt med en av bönderna som har mark invid sjön. Året därpå börjar han bygga en enkel sommarstuga vid sjön. Hans stora dröm var att flytta ut till denna sommarstuga när han går i pension 1970 då han blir 67 år.

En natt i mitten av augusti 1965 sätter sig Helmer på sänggaveln och börjar köra sin bil. Sara vaknar och förstår att han är sjuk och ringer efter ambulansen. Han blir inlagd och dör efter några dagar den 30 augusti 1965 och är då 62 år 6 månader och 10 dagar gammal.

Nertecknat den 11 februari 2007 av

Krister W. Nilsson

Hej!

Jag släktforskar i huvudsak i Västmanlands, Örebro, Södermanlands och Östergötlands län. Flera släktgrenar - utan inbördes relationer - kommer från Västermo och trakten där omkring.

I mina forskningar har jag träffat på en kvinna som intresserat mig utöver det vanliga. Hon hette **Stina Persdotter**, var född i Kung Karls församling 1812 men bodde i hela sitt vuxna liv i Västermo. 1851 dömdes hon till tukthusarbete för att ha vållat sitt fosters död.

Jag har nu följt hennes liv genom husförhörslängder, domböcker, fängellistor mm och sammanställt resultatet i ett litet häfte.

Är släktforskarföreningen intresserad av att ta del av min sammanställning?

(Ja, definitivt! Läs berättelsen som följer, red. anmärkning).

Kanske någon tidigare har gjort en liknande genomgång av Stina Persdotters liv? Finns någon i föreningen som kan komplettera mina noteringar med t. ex. anknytningar till Västermo?

Om någon är intresserad, meddela mig lämplig postadress (inte mailadress), så skickar jag gärna en kopia av häftet. Med vänliga hälsningar

Kerstin Timuska

Tfn. 08 - 673 71 17

Synpunkter och kommentarer

Efterlängtrade synpunkter på artikeln om Stina Persdotter sänder du till redaktören så sammanställer jag det och vidarebefordrar till Kerstin.

Anne Carlsson

Stina Persdotter - ett kvinnoöde bland många i 1800-talets Sverige

Stormäktigeste, Allernådigste Konung!

Inför Eders Kong. Majt. Thron nalkas härmedelst en djupt bedröfvad synderska med ödmjukaste anhållan att Eders Konigl. Majt täcktes af nåd mildra det straff, hwartill jag blifwit skyldig ansedd.

Af Wester-Rekarne Härads-Rätt är jag, jemte böter, dömd till att straffas med 20 par ris, uppenbar Kyrkoplikt och därefter i 2 år hållas till arbete å tukthus, för det jag, som orden i Utslaget lyda, af graf förseelse och vangömma vållat mitt fosters död. Denna dom är af Eders Kong. Majts och Rikets Svea HofRätt så ändrad, att jag, utom böter, skall straffas med 24 dygns fängelse vid vatten och bröd, undergå uppenbar Kyrkoplikt i Westermo Kyrka samt därefter å tukthus i 3 år till allmänt arbete hållas.

Dessa rader inleder den nådeansökan, som den 39-åriga pigan Stina Persdotter i mitten av november 1851 skickade till Konungen, d.v.s. till dåtidens Högsta Domstol.

Då hade Stina redan tillbringat nästan en månad i Häradshäktet i Eskilstuna och över hundra dagar i Nyköpings Länshäkte i väntan på Häradsrättens respektive Svea Hovrätts dom. Hon anklagades för att ha vållat sitt barns död.

I protokollet från Lagtima Sommartinget med Wester Rekarne Häradsrätt 1851 finns en detaljerad beskrivning av vad som hände i Västermo socken den här speciella söndagen i juni.

Enligt Stina själv hade hon tidigt på morgonen den 15 juni känt de första förlossningsvärkarna, men inte nämnt något vare sig för pigan Maja Stina Olsdotter eller för änkan Anna Greta Andersdotter. De tre kvinnorna bodde tillsammans i Grindstugan, på Värhulta gårds ägor. Så snart Maja Stina Olsdotter vid åttatiden hade begivit sig hemifrån för att gå till gudstjänsten i Västermo kyrka, hade Stina gått till en ensligt belägen hage i närheten av stugan. Där hade hon vid tvåtiden - stående och stödd mellan en brant stenhäll och en asp - fött barnet, som hade navelsträngen lindad två varv kring halsen. Eftersom barnet direkt efter

födseln rört sig men varit blå i ansiktet, hade Stina lindat av navelsträngen från halsen. Hon hade därefter stoppat om barnet i sitt förkläde och sedan lagt sig på marken bredvid och somnat. Vädret var varmt och vackert och förlossningen hade varit svår och långvarig. När hon vaknade efter cirka två timmar var barnet dött.

För att skaffa sig en förklaring till varför hon varit borta nästan hela dagen, gick Stina till hustru Malena Larsdotter i Västorp för att fråga om hon kunde få hjälpa till med den planerade stortvätten. Samtalet var kort och Stina nämnde ingenting om händelserna tidigare på dagen. Klockan var då strax efter fyra på eftermiddagen och Stina återvände till barnet, som låg kvar i förklädet i hagen. Efter det att hon flyttat barnet till en skrev i berget och täckt det med mossor stannade hon kvar där ända till åttatiden på kvällen. När hon kom tillbaka till stugan berättade hon, att hon varit i Västorp, men eftersom ingen av de andra kvinnorna frågade vad hon gjort hela dagen, lade hon sig att sova för natten.

Vittnet Maja Stina Olsdotter hade inte märkt något speciellt med Stina Persdotter på söndagskvällen. Men på måndagsmorgonen hade hon sett blodfläckar både i Stinas säng och på golvet i stugan. De båda kvinnorna bodde sedan i februari i samma rum. Hon kom därför överens med Anna Greta

Fortsättning på sidan 13

Nya medlemmar från 2007-02-01:

Älvan Settle	Sörgårdsgatan 3 I	645 33	STRÄNGNÄS	0152 - 137 86
Christina Skoog	Köpmangatan 4 A	633 56	ESKILSTUNA	016 - 13 33 42
Inger Sundquist	Plöjargatan 15	632 22	ESKILSTUNA	016 - 13 54 41
Christer Toivonen	Åsavägen 16	633 69	SKOGSTORP	016 - 255 68
Lena o. Guy Gahne	Östra Storgatan 8	633 42	ESKILSTUNA	016 - 14 09 99
Torgny Andersson	Vallavägen 22	640 43	ÄRLA	016 - 706 61
Bengt Lundborg	Ramsbergsvägen 14	711 77	STRÅSSA	0581 - 432 34
Sven Olof Hägglund	Storgatan 34 B	644 31	TORSHÄLLA	016 - 35 59 93
Inger Berglöf	Regementsgatan 20 A	645 33	STRÄNGNÄS	0152 - 149 19
Britt Fredriksson	Sörgårdsgatan 17	645 33	STRÄNGNÄS	0152 - 103 62
Christina Ekman	Larslundavägen 4 B	645 32	STRÄNGNÄS	0152 - 412 14
Britta o. Anders Krus Persson	Hagtornsvägen 2	635 06	ESKILSTUNA	016 - 12 36 12
Rune Eriksson	Vårgärdesgatan 3 B	633 47	ESKILSTUNA	016 - 12 31 61
Carina Lundsten	Säbygatan 8 A	644 34	TORSHÄLLA	070 - 687 28 33
Solveig Nygren	Malvavägen 21	632 33	ESKILSTUNA	016 - 42 07 64
Christin Lundkvist	Galléengatan 36 C	633 51	ESKILSTUNA	016 - 51 68 35
Anders Wallman	Berzeliigatan 5	632 30	ESKILSTUNA	016 - 42 45 15
Wivan Carlsson	Strandgatan 26 C	633 43	ESKILSTUNA	016 - 51 95 09
Roger o. Lena Alf/ Gustafsson	Klockargården	635 14	ESKILSTUNA	016 - 12 22 35
Erna Pettersson	Nygatan 5 B	645 31	STRÄNGNÄS	
Solveig Mårtensson	Dalby Överbo	755 91	UPPSALA	018 - 38 21 21
Eva Strömberg	Storgatan 22	645 30	STRÄNGNÄS	0152 - 171 81
Hans Mårtensson	Kung Göstas väg 30	645 33	STRÄNGNÄS	0152 - 513 37
Ingrid Lundin	Aspirantgatan 5	644 35	TORSHÄLLA	070 - 698 21 17
Anders Hellmark	Väster Ekeby 1	647 91	MARIEFRED	0159 - 128 13
Gunnar Gustafsson	Ekhammar Haga	635 05	ESKILSTUNA	016 - 961 59
Johanna Peltomaa	Sedelvägen 30	633 62	ESKILSTUNA	

Vi vill hälsa alla nytillkomna medlemmar hjärtligt välkomna till vår förening med en symbolisk blomma och hoppas att ni känner er väl tillrätta i lokalerna och med oss "gamlingar". Stöt bara på om ni vill ha någon hjälp.

Vi har nycklar till lokalen

Här kommer en lista på "nyckelpersoner" som du som medlem i föreningen kan kontakta om du vill komma in i lokalen under sommaruppehållet.

Du får dock räkna med att respektive kanske inte kan ställa upp precis när det passar dig, men ta gärna kontakt med någon av våra funktionärer nedan och gör ett försök.

Connie och Göte Andersson	016 - 12 12 06
Anita och Arne Carlsson	016 - 42 64 10
Bertil Grip	016 - 51 93 50
Birgitta Hörnlund	016 - 42 11 56
Karl-Inge Karlberg	016 - 252 57
Sven Kjellberg	016 - 42 06 49
Gerd Niedergesäss	016 - 51 50 90
Irene Ravinale	016 - 264 90
Ulla-Britt Svensson	016 - 12 10 29 eller 016 - 771 67
Börje Länn	016 - 14 11 74

Eva Rundin	016 - 35 10 59
Inger Ström	016 - 912 52
Ingvard Hoffman	016 - 257 09
Krister Nilsson	016 - 14 96 92
Leif Lindholm	016 - 14 78 88
Mats Adolfsson	016 - 35 71 48
Margareta Gustafsson	016 - 13 11 80
Nils-Georg Lindström	016 - 621 44
Richard Atterred	016 - 641 63
Rolf Åberg	016 - 14 92 14

Fortsättning från sidan 11

Andersdotter om att försöka skaffa bevis på att Stina i hemlighet fött ett barn.

Både Maja Stina Olsdotter och Anna Greta Andersdotter hade nämligen under hela vintern misstänkt att Stina väntade barn. Båda hade vid flera tillfällen frågat henne om detta. Men Stina, som normalt var uppriktig och rak i sina svar hade varje gång bestämt svarat nej och förklarat att hennes framåtlutade kroppsställning berodde på ett navelbräck. Även Olof Olsson i Hjälmsäter vittnade om att han - på uppdrag av Stinas mor - både i februari och mars frågat om samma sak och dessutom sagt att det vore brottsligt att förneka ett havandeskap.

På måndagen hade de tre kvinnorna arbetat hemma i stugan. Stina satt vid spinnrocken men gick efter en stund ut i hagen. Anna Greta Andersdotter följde efter henne och lyckades genom list få Stina att erkänna vad som hänt henne på söndagen. Stina tog då fram fostret ur mossan, lade det i förklädet och bar in det i stugan. Anna Greta Andersdotter gick till Västorp för att be om Malena Larsdotters hjälp vid tvättningen av liket. Malenas son Per Ersson gick till Herrgården för att berättat om vad som hänt. Och redan på måndagseftermiddagen kom komminister Lindgren till Grindstugan för att själv få bekräftelse på ryktena.

2. Stina fördes av kronolänsman Wennerström till Häradshäkte i Eskilstuna och togs in där den 2 juli 1851. I fångförteckningen beskrivs hon ha blågrå ögon, ljusbrunt hår och vara ordinarie till växten.

Rannsakingen, dvs förhöret i Häradsrätten skedde den 23 juli. Hon dömdes att böta 3 riksdaler och 16 skillingar banco för sabbatsbrott, betala 32 skillingar banco i avgift till Västermo kyrka för lägersmål samt att straffas med tjugo par ris, genomgå uppenbar kyrkoplikt en söndag i Västermo kyrka och därefter i två år hållas till arbete i tukthus för vållande till fostrets död.

Med lägersmål menas ungefär ”illegal sexuell relation”. Uppenbar kyrkoplikt innebar att den dömde under sönda-

gens gudstjänst skulle stå till allmänt beskådande på en särskild, s.k. plikt-pall längst ner i kyrkan för att sedan efter gudstjänstens slut i hela församlingens närvaro få avlösning av prästen.

Eftersom Stina saknade tillgångar skulle böterna avtjänas med fyra dagars fängelse ”vid vatten och bröd” och avgiften till kyrkan med arbete.

Redan fem dagar efter rannsakingen i Häradsrätten flyttades Stina över till Nyköpings Länshäkte för att vänta på att Svea Hovrätt skulle granska och fastställa Häradsrättens dom. När Stina överklagar denna skärper Svea Hovrätt straffet. Två års arbete på tukthus förlängs till tre år. Även spöstraffet höjs, men eftersom Stina har läkarintyg på att hon ”inte utan fara för liv och hälsa” kan uthärda straffet omvandlas detta till tjugofyra dagars fängelse ”vid vatten och bröd”.

Domen skärptes, trots att rätten konstaterade att Stina inte kunde dömas för uppsåtligt barnamord utan enbart för att genom grov förseelse vållat fostrets död.

Stina överklagade även detta utslag. I nådeansökningen skrev hon vidare:

Allernådigste Konung!

Min mening är ej, att klaga öfver detta Domslut, ty jag känner för djupt hela vidden af min framfarna syndiga lefnad, att jag ej skulle finna mig väl värd, att lida det värre är; men måhända är jag dock uti ifrågavarande fall ej aldeles så brottslig, som Rättegångs- och Ransakningshandlingarna i målet utvisa. Det kommer sig av att jag inför Domstolen under rannsakingen var så rörd och uppskakad, att allt var mig likgiltigt. Sanning är dock, att mitt hafvande tillstånd ej var obekant för alla, ej heller gick jag ut i ändamål att framföda mitt foster i löndom. För att uträtta ett ärende emnade jag mig att gå till Grannarne. Under vägen öfverföll mig födsloplågorna. De voro ganska svåra och långvariga, och få ögonblick efter sedan jag blef förlösslod från fostret, föll jag i fullkomlig vanmagt och sanslöshet. Detta tillstånd fortfor troligtvis i flere tim-

mar. Huru länge kan jag ej med viss-het veta. Då jag åter kom mig före, var mitt barn dött. Betagen av ångest och fasa, visste jag ej rätt hvad jag gjorde eller borde göra. Jag kvarlemnade det döda fostret ute på marken, men framtog det genast, så snart fråga derom uppstod; och aldrig hade jag något uppsåt, att döda mitt barn.

Allernådigste Konung!

I alla fall är jag mycket brottslig; men har dock ännu i min djupa ångest och bedröfvelse det hopp, att Eders Kongl. Majt. af gunst och nåd täcktes bönhöra mig arma, olyckliga synderska, som i djupaste ödmjukhet, ångerfull och botfärdig, beder Eders Kongl. Majt. att mildra domen öfver mig - att åtminstone förkorta tukthusstraffet och tillåta mig undergå Kyrkoplikten här i Nyköping. Jag skulle sannerligen eljest icke besvära Eders Kungl. Majt med denna Nåde-ansökning; men jag har tre barn hemma, af vilka åtminstone de två ännu behöfva moderlig omvårdnad. Dessa barn har jag ensam ärligt och redligt försörjt med mitt arbete. Aldrig hafva de legat någon till last - aldrig af någon behöft begära så mycket som en enda bit bröd. Jag har givit dem kläder, föda och uppfostran. Hvad jag ej själf kunnat lära dem, hafva de fått lära genom Skolgång. Ack! Att jag snart fick återkomma till mina barn! Gudvet, huru de nu uppfostras.

Gode Konung!

Haf medlidande, haf barmhertighet med en beklagansvärd, snart fyrtioårig Moder, hvars hjerta vill brista av sorg. Återgif mig så snart som möjligt åt mina arma barn. Att tänka på deras bittra tårar i skilsmässans stund, utgör mitt grymmaste lidande. Wördes bönhöra min olyckliga. Så beder af själ och hjerta ur fångelssets djup Eders Kongl. Majts.

*Brottslige och ringaste undersåte
Stina /bomärke/ Pehrdsdotter*

Men hon får ingen nåd. Istället verkställs straffen.

Fortsättning från sidan 13

3. Vem var Stina och hur hade hon kommit i denna situation?

Stina föddes den 10 januari 1812 i Kung Karls församling i Västmanlands län. Föräldrarna var torparen i Badstutorp Per Persson och hans hustru Johanna Carlsdotter. Hon föddes som tredje barn i en skara på totalt nio.

Torpet Badstutorp låg på ägorna till säteriet Svarthäll vid Arbogaån efter vägen mellan Kungsör och Arboga.

Stina bodde hemma hos familjen på torpet tills hon fyllde tio år. Därefter arbetade hon fyra år som barnpiga hos rättaren på Svarthäll.

Efter konfirmationen flyttade hon till Västermo socken, där hon fick arbete som piga hos bonden Anders Jansson i Skräddartorp. Efter några år flyttade hon vidare till herr Lilljeström på Värhulta herrgård. Där arbetade hon i över tio år dels som ladugårdspiga och dels som bryggerska.

Under tiden på Värhulta gård födde Stina två söner – Johan Rickard och Gustaf – utan att vara gift. Men när hon år 1843 för tredje gången fick ett oäkta barn – denna gång en dotter som kallades Johanna - fick hon sluta sitt arbete och flytta till Grindstugan på Värhulta ägor, där hon levde i stor fattigdom. Hon fick försörja sig och barnen med de tillfälliga arbeten som stod till buds i socknen. För underhåll och uppfostran av den äldste sonen Johan hade hon fått ”enskilt bidrag”. Men de övriga två barnen hade hon hela tiden själv försörjt utan något understöd ens från socknens fattigvård.

När hon nu åter blivit gravid, oroades hon av att i sin fattigdom inte kunna ta hand om det nya barnet. Hon berättade därför inte för någon om sitt tillstånd. Men frågorna började ändå komma; inte bara på Värhulta gård, där hon under hösten och fram till början av februari hjälpte till med osttillverkningen.

4. Den 30 mars 1852 kom Stina till Stockholm och Centralfängelset på Norrmalm, allmänt kallat Spinnhuset. Då hade hon redan suttit tjugofyra da-

gar i fängelse ”vid vatten och bröd” i Nyköping och straffats med ”uppenbar Kyrkoplikt” i Västermo kyrka den 23 mars.

Vid inskrivningen noterades Stinas personuppgifter i fängelsets Stamrulla. Hennes signalement behövdes ifall hon skulle rymma. Hon fick också lämna ifrån sig alla sina egna tillhörigheter. Även dessa noterades i Stamrullan.

<i>Antal</i>	<i>Värde i skilling Banco</i>	
1	Klädning	16
1	Kofta	12
1	Kjortel	Intet värde
4	Lintyg	32
5	Halsdukar	30
1	Förkläde	4
1	Tröja	6
1	Handduk	4
1	Påse	2
2	Mössor	4
2 par	Strumpor	12
1	Skinbindel	4

Totalt värde 2 Riksdaler, 30 skilling Banco
Kontanta medel: 1 Riksdaler, 10 skilling Banco
(1 Riksdaler motsvarar 48 skilling)

Förhållandena på Centralfängelset är väl dokumenterade i litteraturen. Det var ett av landets tre kvinnofängelser. Fängelset låg vid Norra Bantorget vid platsen för nuvarande Folkets Hus. Trots att cellfängelser hade börjat införas i slutet av 1840-talet bodde Spinnhusets straffångar under den här tiden i stora sovlogement med upp till 50 kvinnor. I fängelset rådde s.k. tystnadsbud, dvs fångarna fick inte tala med varandra och inte heller göra tecken eller skicka brev mellan sig.

Under dagarna arbetade kvinnorna med vardagliga sysslor som att städa, tvätta eller laga mat. De tillverkade säckväv, sydde kläder och sängkläder till landets fängelser eller gjorde textilarbeten för företagare utanför fängelset.

För arbetet fick fångarna lön. Understeg någon den föreskrivna mängden arbete kunde hon straffas för lättja. En större mängd belönades. För lönen kunde man köpa extra mat utöver den ordinarie matransonen.

När Stina skrevs ut från fängelset den 30 mars 1855 kunde man läsa i Stamrullan att hon under de tre åren tjänat drygt 51 riksdaler och tidigare fått ut över 36. Inklusivt den enda hon hade med sig 1852 kunde hon starta sitt nya liv med nästan 17 riksdaler i handen.

I rullan kunde man dessutom se att Stina aldrig blev straffad inom fängelset. Detta verkar ha hört till ovanligheten, eftersom många av medfångarna bröt mot tystnadsbudet, klagade på maten och vakterna, slogs eller t.o.m. försökte rymma. Till skillnad från många andra tycks Stina också i någon mån klarat sin hälsa. Vid utskrivningen får hon omdömet: ”God kropp och arbetsför. Har f.n. frossa”.

5. Efter utskrivningen från fängelset vände Stina tillbaka till Grindstugan i Västermo. Hennes omdöme från fängelsetiden var ”oklanderligt”. I slutet av december 1856 gifte hon sig med skomakaren Karl Norling och flyttade till Skokloster – en backstuga på Hjälm-sätters ägor i Västermo. Norling, som hade blivit änklings året före hade två minderåriga söner och var tolv år yngre än Stina.

Äktenskapet med Norling varade i drygt tolv år, men Stina födde troligtvis inga ytterligare barn. Den 7 februari 1869 avled Stina, då 57 år gammal. Det är svårt att veta om hennes liv förkortades av fängelsevistelsen eller av hennes hårda liv i övrigt.

Stinas tre barn lämnade en efter en Västermo. Johan Rickard – den äldste – flyttade först till släkten i Kung Karl, där han arbetade som dräng men fortsatte sedan till Stockholm där han blir arbetskarl. Han gifte sig och fick två döttrar, varav den yngsta dog som spädbarn. Självdog han redan 1885. Åren före hade han avtjänat ett fängelsestraff på Långholmen och dessutom blivit dömd för upprepat bettleri. Sonen Gustaf kom som tolvåring till Eskilstuna och började som kopparslagarlärling. Dottern Johanna flyttade så småningom till Stockholm, där hon arbetade som strykerska. Hon gifte sig med en skomakare och fick i trettioårsåldern en dotter.

6. Sociologen Gun-Britt Johansson, Umeå Universitet har i en avhandling sökt svar på vad som på 1800-talet drev kvinnor att döda sina nyfödda barn. Hon har granskat 171 rättsfall i tre norrländska län mellan 1830-1870. En artikel i Västerbottenskuriren 2006-05-23 beskriver i korthet innehållet i avhandlingen. Där står bl.a. följande:

Vilka var barnamörderskorna?

Nästan alla var ogifta pigor, allt från enkla mjölkpigor till tjänstefolk i finare familjer. Men där fanns också ett fåtal kvinnor ur högre samhällsklasser och gifta kvinnor som blivit med barn efter en otrohetsaffär.

Vad drev kvinnorna att döda sina små?

För de allra fattigaste handlade hotet om ren svält. Flera kvinnor hade redan ett oäkta barn, bodde inhytt hos någon och fick mat och kläder mot att de hjälpte till. I det sociala kontraktet ingick att vara ytterst skötsam. Blev kvinnan gravid igen riskerade hon att bli körd på porten. Inte bara hennes egen existens var i fara utan också det barn hon redan hade.

Gemensamt för kvinnorna var att de försökt dölja graviditeten. Omgivningen har ändå ofta anat, men ingenting sagt. Det fanns lagar som reglerade omgivningens ansvar. Om de visste riskerade de att själva fällas.

Barnafäderna är märkligt frånvarande i rättsprotokollen. Många gånger nämns inte ens deras namn. I några fall döms mannen för "lägersmål", fram till 1855 var sex utanför äktenskapet nämligen olagligt. Straffet var oftast böter till kyrkan. I ett fåtal fall döms män för medhjälp till barnamord och sätts på fästning.

Vad hände sedan kvinnorna avtjänat sitt straff? Var de evigt fördömda av sin omgivning? Några födde nya oäkta barn, men förvånansvärt många gifte sig.

Så Stina Persdotters öde är inte på något sätt unikt.

Källförteckning:

Uppsala landsarkiv
Väster Rekarnes häradsrätts arkiv
A1a:35 Dombok 1851 - §43 23 juli

Riksarkivet
Nedre Justitierevisionens arkiv
Utlagsakt år 1852 - 31/1 nr 126

Riksarkivet
Justitiekanslerns arkiv
EIIIcc Huvudarkivet 1719-1974
Fånglistor volym 1241 år 1851
Fånglistor volym 1274 år 1852

Stockholms stadsarkiv
Arkivet för Centralfängelset å Norrmalm
DIIIa2 – Stamrulla 1849-1852, fol 313

Stockholms stadsarkiv
Kyrkoarkivet för Straff och Arbetsfängelset å Norrmalm
AIA:5 Husförhörslängd 1849-1856, fol 88

Uppsala landsarkiv
Kung Karls kyrkoarkiv
Husförhörslängder 1816 - 1865
Födelse- och dopböcker 1764-1852

Uppsala landsarkiv
Västermos kyrkoarkiv
Husförhörslängder 1829 - 1870

Järbe, Bengt, (1989), *Förändringarnas torg; boken om Norra Bantorget – Kap "Allt straff bör vara till förbättring"*, Tidens förlag, ISBN 91-550-3530-2

Red: Ronny Ambjörnsson & David Gaunt (1984), *Den dolda historien: 27 uppsatser om vårt okända förflutna – Marja Taussi Sjöberg, "Spinnhusliv"*, Författarförlaget, ISBN 91-7054-454-9

Kriminalvården, *Kriminalvård i Sverige 2005 - Kap 11 "Historia"*, versionsdatum 15-12-2005

Gun-Britt Johansson (2006), *Synderskan och lagen, barnamord i tre Norrlandslän 1830-1870*, Umeå universitet, ISBN 91-7264-093-6

CD-skivor:
Söder i våra hjärtan, (1998, 2001) Stockholms Stadsarkiv
Sveriges befolkning 1890, (2003), Arkion, Riksarkivet och Sveriges Släktforskarförbund.

©Kerstin Timuska 2007

Efterlysning

H^{ej!}

Har blivit hänvisad till er från Nils Mossberg på Kommunens Stadsarkiv. Min fråga gällde vilka uppgifter som kunde finnas om Bernard Mosell och Thure Munktell och deras gemensamma bryggeriverksamhet.

De flyttade båda från Eskilstuna år 1861 till Alingsås där de drev Alingsås Bryggeri. Munktell flyttade tillbaka till Eskilstuna 1875 medan Mosell flyttade till Stockholm 1879.

Finns några uppgifter om Mosells tid i Eskilstuna? Hur kan jag i så fall finna dem?

Fanns något bryggeri i Eskilstuna på 1850-60-talet där dessa kan ha varit engagerade?

Med vänlig hälsning
Mats Werner
Kumla Gård
645 91 STRÄNGNÄS
Tel.: 0152 - 705 60
Fax: 0152 - 705 80
info@scandaid.se
<http://matswerner.blogg.se>

Länkar

Föreningen hade en föreläsning av Börje Länn den 21 mars på ABF-huset.

Den handlade om länkar från vår hemsida (www.essf.just.nu). Den sidan är väldigt intressant för det finns verkliga "guldkorn" att arbeta med här. Och den förhoppningen infriades med att det skulle bli "knökfullt". När portarna stängdes så var vi ett 50 tal åhörare.

Vi fick ta fram mera stolar innan vi började. Börje gick igenom alla länkar vi har på vår hemsida och hur man kan komma vidare, han visade bl. a. hur man kan söka efter gamla vyer i Eskilstuna, protokoll m.m.

Adde

Släktforskningens Dag 17:e mars

Så var den då inne:

-Släktforskningens Dag som även delegater från Eskilstuna Strängnäs Släktforskarförening har varit med om att rösta fram. Detta var andra året som det här evenemanget gick av stapeln.

Vi hade även skaffat fram västar till alla funktionärer som skulle delta.

Efter många förberedelser så tog några av oss sig ner till Eskilstuna Stadsbibliotek på lördagsmorgonen vid 10.00-tiden.

Vi tittade på invigningen som dels Björn Lindwall, Towa Carlsson och Kristina Eriksson från Kultur och Fritidsförvaltningen gjorde på ett fint sätt.

På förmiddagen skulle Arne (vår ordförande) hålla ett anförande i "gamla deckarbiblioteket" och också visa lite bilder om både föreningen och om hur man börjar att släktforska. Det var beräknat att ta mellan tre kvart och en timme, lite beroende på hur många frågor som ställdes av deltagarna. Därefter var det en lite paus och sedan skulle nästa visning av totalt 2 st. göras.

Vid den första visningen så var det omkring 20 st. deltagare och de flesta var mycket intresserade och frågade bland annat om eventuella kurser.

Vid nästa visning så var det knappt hälften så många men fortfarande lika intresserade deltagare.

En av deltagarna höll på att ordna en klassfest och var i full gång med att leta reda på alla de olika klasskamraterna. På söndagsmorgonen (dagen efter) så ringde han till oss och ville komma hem till oss och fortsätta att kontrollera en del uppgifter. Så via 70-tals och 80-tals skivorna så fick han tag i det mesta som han behövde.

Vid datorn

Lily Anita C.

En uppenbarelse – en ny gammal värld – pånyttfödelse?

-Det kändes i luften denna lördag strax innan vårdagjämningen att något var på "g".

Javisst – Släktforskningens dag.

Vi var många medlemmar som samlats i föreningslokalen för att dela med oss av vår entusiasm och den glädje vi alla känt i sökandet efter våra rötter. Det gick inte många minuter efter att vi öppnat klockan 10.00 innan förväntansfulla besökare började strömma in.

Snart var vi engagerade vid datorerna och kunde informera och hjälpa till att hitta åtminstone ett par generationer ofta flera, tillbaka i tiden. Besökarna var oftast förbluffade och tyckte det var helt fantastiskt att få se t.ex. hela mormors syskonskara uppräknade på en datorskärm och därmed få en tråd att börja nysta vidare på. Självt har jag den känslan att många nya släktforskare föddes denna dag.

Några ville direkt på stående fot bli medlemmar och betala sin årsavgift. – Ja det var strykande åtgång på vår lilla folder med inbetalningskort.

Men vi skulle ju bjuda på kaffe också. Runt fikabordet var stämningen god och många historier om de vedermödor och Aha-upplevelser i samband med sökande efter våra förfäder som berättades gjorde att stämningen och värmen höjdes åtskilliga grader. Det fanns dock en och annan som inte tog sig tid utan satt kvar vid datorerna och sökte i de program vi har tillgång till.

Nåväl allt har en ände och när det var dags att låsa dörren och gå ut i vårvädret kunde vi glädjas åt det stora gensvar vi fått och att flertalet insett att sökandet efter sina rötter är berikande och kan bli så mycket mer än bara samlande på namn och årtal.

Tack alla besökare

Gerd Niedergesäss

Jag, (Adde) hade vidtalat Lillian att med ev. hjälp av mig ställa upp på Biblioteket i Torshälla den dagen.

Vi gjorde ju samma sak förra året och borde ha lite kunskap i vilka frågor som skulle komma upp m.m.

Som tur var ställde ytterligare två medlemmar i föreningen som ej var tillfrågade av mig upp.

Jag skulle först och främst vilja tacka alla som hjälpte mig med detta, för det var mellan 20 och 30 personer som besökte oss den tid som Biblioteket hade öppet. Det var mellan kl. 10-13. När vi slutade så sade bibliotekspersonalen att de sällan upplevt så många besökande här en lördag. En sak som var ganska slående hur väl vi presenterade oss var att en person som vi pratade ganska mycket med, blev ny medlem i vår förträffliga förening, samt dök upp vid den sak som jag skriver om i artikeln nedan.

Adde

Blåsippan ute i backarna står

Och niger och säger att nu är det vår, sjunger man i visan och det tycket jag var utmärkande för resan upp till Riksarkivet i Marieberg den 31/3.

När vi kom fram dit, (denna gång utan några trafikstockningar så som det var när vi åkte till Arninge senast, då några bilar hade kolliderat och välvt på motorvägen) så delades vi in i två grupper.

Den ena gruppen gick på visning av arkiven och den andra gruppen fick studera. Arkiven låg mellan 18 och 45 m ner i berggrunden fick vi bl. a. veta. Vi fick också en verklig bra ciceron där, så besöket var väldigt intressant. Det bästa med den utflykten tycker jag var den att medlemmar både från Gävle, Säter och USA var med. Det visar att vi i föreningen har ett bra program.

Adde

Mer om den 17 mars

Klockan 13.00 på lördags-eftermiddagen den 17 mars presenterade Maud Ekman Håkan Boström för en cafépublik som samlats runt kaffeborden i bibliotekets cafeteria.

Håkan Boström, känd Eskilstunaförfattare, berättade om att han forskat en del själv, och samlat på sig berättelser om människor som levat. Han läste sedan dikter som tog sin utgångspunkt i olika levnadsöden från sin egen släkt.

Särskilt uppehöll han sig vid sin farmor som kom från Rytterne i Västmanland och han berättade om intressanta möten med släktingar och hembygds-kunniga personer där.

Med bara lite torra fakta som en första utgångspunkt kunde sedan olika människors öden genom Boströms förmåga att levandegörande, kryddade med fantasi och klangfyllda beskrivningar på ett målande sätt ge utrymme åt de kärva levnadsvillkor som människor levat under.

Så mycket man kan göra med bara få ord!

Både för den som tycker om dikter och för den som intresserar sig för liv i gamla tider var det väl värt att lyssna på.

Henrik Lindström

Har du gamla bilder med okänt folk på?

Nu kan du få dem publicerade i Årbudet där det finns en chans att någon av tidningens alla läsare känner igen bilden eller kan ge dig tips. Ta kontakt med någon i redaktionskommittén så får du veta mer om hur du ska bära dig åt!

Rapport från Anbytar- dagen 14 april 2007.

Årets anbytar dag hölls i Aspö Bygdegård för Aspö församling samt Strängnäs Domkyrko-, lands- och stadsförsamlingar.

Tyvär var antalet Anbytare ”släktforskare som har anor inom de församlingar anbytar dagen gäller” lågt, men trots detta upplevde vi dagen som givande, flera av deltagarna tackade för den fina service de fick under dagen både vad gäller hembygdsföreningarnas kunskaper om sin bygd, som den service och den positiva inställning som alla medverkande genom sitt agerande bidrog till.

Vi har mycket att tacka de medarrangerande Hembygdsföreningarna för, den service de kan ge anbytarerna genom sina kunskaper om bygden och dess befolkning och de verksamheter som genom historien existerat inom detta geografiska område.

Under de år vi genomfört ett antal Anbytar dagar, detta var den sjätte i ordningen, alla dessa har skett i ett nära samarbete med berörda Hembygdsföreningar, kan vi med fog säga att detta sätt att arbeta är berikande för oss och förhoppningsvis även för hembygdsföreningarna, men inte minst för de deltagande Anbytarerna som deltagit vid dessa anbytar dagar, det har vi fått mycket kredit för genom åren.
Anbytar dagsansvarige

Karl-Inge Karlberg

Pratkvarnar på arkiv!!

En av våra medlemmar ringde mig en dag och berättade om ett otrevligt uppträdande på Biblioteket i Eskilstuna. En annan person som var närvarande i forskarsalen hade uppenbarligen tagit med sig kontoret eftersom denne frekvent fick telefonsamtal på mobiltelefonen och även ringde själv. Det blev till slut så störande att vår medlem fick lov att begära assistans från persona-

Enkät

Känner du till någon i föreningen eller skulle du själv vilja ställa upp och arbeta aktivt i vår förening.

Vill du vara med som:

Lokalvärd

Cirkelledare

Assistent till cirkelledare

Reseledare

Ledamot i styrelsen

Eller hjälpa till på något annat sätt

De som anmäler sig kommer givetvis att få en introduktion och en ordentlig information om hur arbetet går till.

Skriv ditt namn på en lapp av något slag, berätta vad du är intresserad av och lämna lappen till någon i styrelsen eller lägg den i föreningens förslagslåda.

Styrelsen

len för att få möjlighet att forska i lugn och ro. Dessutom blev vår medlem illa bemött vid en vänlig tillsägelse att det inte var lämpligt att prata så mycket och så högt i en forskarsal. Den ”arbetande” besökaren var säkert inte medlem i vår förening. (hoppas jag)

Redaktören

Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening

Verksamhetsberättelse för tiden 1/1 till 31/12 2006

Härmed får styrelsen för Eskilstuna – Strängnäs Släktforskarförening avge följande verksamhetsberättelse:

Styrelsen har under året bestått av:

Arne Carlsson, ordförande.

Richard Attered, vice ordförande.

Margareta Gustavsson, kassör.

Iris Rehnholm, sekreterare.

Lily Anita Carlsson, vice sekreterare.

Gunvor Larsson, ledamot från Strängnäs.

Ulla-Britt Svensson, utbildningsansvarig.

Sonja Jönsson, ledamot från Strängnäs.

Karl-Inge Karlberg, aktivitetsansvarig.

Möten

Styrelsen har under året haft 8 protokollförda styrelsemöten. Ett protokollfört höstmöte som var förlagt till Seniorcenter den 14 oktober har genomförts.

Under året har de regionala träffarna med Nyköping-Oxelösunds Släktforskarförening och Katrineholm-Flen-Vingåkers Släktforskarförening återupptagits.

Träffar har varit i Nyköping under våren samt under hösten i Flen.

Vid ordförandekonferensen i Sundbyberg i samband med Släktforskarlagarna deltog Arne Carlsson. Vid Riksstämman deltog Richard Attered och Arne Carlsson såsom delegater. Iris Rehnholm var reserv.

Aktiviteter

Kenneth Engvall höll en information om Lantmäteriet på ABF den 15 mars och har under våren och hösten anordnat flera träffar för 5 - 6 personer per tillfälle på Lantmäteriet där var och en i förväg har kunnat lämna in uppgifter för sökning i Lantmäteriets databas. Ett mycket uppskattat arrangemang.

Vid Släktforskarlagarnas dag den 18 mars var medlemmar från föreningen aktiva både på biblioteken i Eskilstuna, Torsåkra och i Strängnäs samt i föreningslokalen och det var mycket folk i bib-

lioteken och även nya ansikten som kom ner till ESSF:s föreningslokal.

Anbyttardag genomfördes den 22 april i Kaplansgården i Tumbo.

Medlemmar från föreningen medverkade vid biblioteket i Gnesta som anordnade en "släktforskarlag" den 16 september.

Runar Hortlund informerade om sökning efter dubbelgångare i dataprogrammet Disgen i lokalen den 30 september.

Göran Thomasson höll den 25 oktober en temakväll i ABF-lokalerna om "Att använda digitalkameran" samt om användning av olika bildprogram.

Den 9 november var SVAR på besök i ABF-lokalerna och visade sina Internetsidor med abonnemang för våra medlemmar.

Medlemmar från föreningen medverkade vid Lokalhistoriska sällskapets 20-årsjubileum "Vi skriver historia" den 17 november i Eskilstuna Stadshus.

Gravvårdsinventeringen har fortsatt under året och en dator som är utlånad av Margareta Gustafsson är reserverad för detta projekt i lokalen.

Torshälla Bibliotek firade 50-årsjubileum under 2006 och Mats "Adde" Adolfsson och Lilian Andersson visade släktforskning under jubileumsdagen.

I början av december ordnades en julfest för alla funktionärer.

Resor

Styrelsen har arrangerat resor till Arninge den 20 april och 30 november, till Släktforskarlagarna i Stockholm den 12 augusti och till Leksand den 2-3 december.

Resan till Marieberg och Riksarkivet den 7 oktober fick ställas in på grund av för få deltagare.

Likaså fick resan "Ut i det blå" den 13 maj också ställas in på grund av för litet deltagarantal.

Lokalen

Lokalansvarig har varit Sven Kjellberg och det har under året varit öppet hus:

tisdagar och torsdagar kl. 13–18 och lördagar kl. 10–14. Under vårsäsongen var lokalen öppen fr.o.m. 14 januari t.o.m. 6 maj och under höstsäsongen fr.o.m. 19 augusti t.o.m. 9 december.

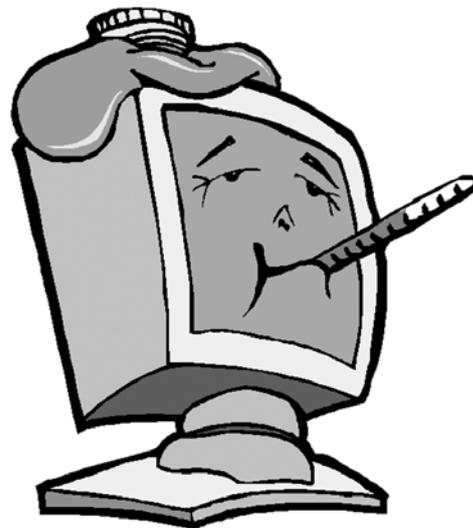
Under året har totalt **2.735** besökare skrivit in sig i besöksboken fördelat enligt följande:

Öppet hus	Våren: 784	Hösten: 526
Cirklar	Våren: 348	Hösten: 519
Möten	Våren: 175	Hösten: 111
Övrigt	Våren: 145	Hösten: 127
Totalt per säsong:	Våren: 1 452 st.	Hösten: 1 283 st.

En grovrengöring av golven i lokalen gjordes innan höstsäsongen började och nya stolar till köket och en ny entrématta har köpts in.

Ett kassaskåp har inköpts för att förvara dataprojektor, CD skivor och digitalkameror, datamedia och annat värdefullt.

Även inköp av en väska till dataprojektorn har gjorts.

Under mellandagarna startades en omändring i datarummet.

Avsikten var att montera hyllor så att datorerna skulle kunna flyttas upp för att ge bättre plats på borden för arbetsmaterial.

Styrelsen beslutade att nya platta skärmar skulle köpas in till samtliga datorer och att de gamla skärmarna skulle skrotas. En filmduk skulle fästas upp i taket.

En nätverkskabel har dragits för att öka hastigheten på datorn inne i lektionsalen.

Fortsättning på sidan 19

Fortsättning från sidan 18

Alla datorer har under året fått rullmöss för lättare datahantering.

Krister Nilsson har hanterat praktiska problem och uppdateringar i datorrummet.

Diverse CD skivor har köpts in till lokalen för att kunna tillmötesgå våra medlemmars behov.

För att fler medlemmar ska kunna få tillgång till datorerna med uppkoppling mot Genline och SVAR så har styrelsen beslutat om att den första tidsbokningen ska vara förbrukad innan ytterligare tid kan bokas. Om det inte finns någon mer bokning av någon annan så kan man sitta kvar och forska.

Strängnäs

ABF-lokalen har varit tillgänglig för medlemsaktiviteter onsdagar jämna veckor under både vår- och höstperioden.

Hemsidan

Webbredaktör under året har varit Börje Länn.

Registren födda – vigda - döda

En registervårdsgrupp startades under året och har träffats en gång i veckan för att arbeta med upprättning av våra register. Flera av medlemmarna i gruppen har jobbat med materialet hemma under veckorna och sedan diskuterat eventuella problem i hela gruppen.

Under hösten har ESSF:s egen CD-skiva med F-V-D färdigställdt och utgivits i sin första utgåva.

Övrigt

Under hösten gjorde Sméjournalen ett reportage om släktforskning med bilder från vår lokal.

Under hösten har ESSF hjälpt Broborgs Internetcafé i Lista att komma igång med lite släktforskning.

Krister Nilsson har hållit information om släktforskning för 3 st. grupper från Skogsstyrelsen i ESSF:s lokaler.

Anbudet

Anbudet har kommit ut med 4 nr. under året.

Redaktionskommittén har under året bestått av Arne Carlsson som tog över redaktörskapet efter Sven Kullman som avgick under hösten, Lily Anita Carlsson, Mats "Adde" Adolfsson och den har också fått tre nya medlemmar: Birgitta Hörnlund, Henrik Lindström och Bertil Börstell, dessutom ingår Börje Länn som varande hemsidesansvarig.

Medlemsantalet

Kassören har rapporterat till förbundet att föreningen hade 564 medlemmar i föreningen, inklusive familjemedlemmar och ungdomsmedlemmen, men exklusive de nya medlemmar som tillkommit efter 1 okt 2006. (under resten av året ökade medlemsantalet med 17 st. till 581)

Utbildning:

Studiecirkelverksamhetens årsberättelse 2006.

Året har präglats av gemensamma ansträngningar att skapa utrymme i våra lokaler för det stora intresset som råder för släktforskning.

Mindre lyckat i vår planering har varit att ha cirklar både för datoranvändare och släktforskning på samma tid i lokalen då släktforskningscirklarna till stor del är i behov av de dataprogram som finns. Detta uppmärksammas nu i kommande planering.

Under verksamhetsåret har föreningen i samarbete med ABF genomfört 24 cirklar för 156 deltagare under sammanlagt 608 studietimmar.

ABF i Strängnäs har bytt till mindre lokal, dock kan föreningsmedlemmarna även i fortsättningen utnyttja lokalen för studieverksamhet.

Följande utbildningsaktiviteter har genomförts i föreningen totalt:

- Släktforskning 7 nybörjarcirklar, 2 fortsättningscirklar
- Disgen 3 grundkurs 1 påbyggnad
- Dator i släktforskning 2
- 0-cirkel släktforskning 2
- 0-cirkel skrivarkurs 2
- 0-cirkel handskrift 1 Strängnäs
- 0-cirkel släktforskning 1 nybörjarcirkel 2 påbyggnadscirklar i Strängnäs
- 0-cirkel registervård 1
- Skolprojektet 1 em./

Skolprojektet har under året fått laggas ner på grund av att skolorna i Eskilstuna inte har varit intresserade av något samarbete.

Cirkelledare- / assistent-träffar 2 ggr/termin

Utbildningskväll för cirkelledare / assistenter. Fil. dr. Ulla Axner pratade metodik och pedagogik.

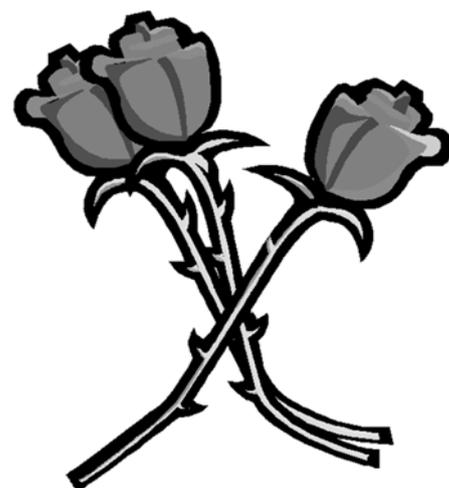
Introduktion i släktforskning för gymnasieelever från Strängnäs.

Regionträff för cirkelledare.

Men denna verksamhetsberättelse vill 2006 år styrelse tacka alla medlemmar som på något sätt ställt upp för släktforskningen och för föreningen, både de som är aktiva inom föreningens verksamhet och dem som stöder föreningen med sitt medlemskap.

Eskilstuna den 10 mars 2006

Arne Carlsson, Richard Attered, Margareta Gustavsson, Iris Rehnholm, Lily Anita Carlsson, Gunvor Larsson, Ulla-Britt Svensson, Sonja Jönsson och Karl-Inge Karlberg.

Platsannonser

Det är väl kanske fel att kalla det här en platsannons, men rubriken kan ju vara lockande.

Som du säkert läst (hoppas jag) så finns det på flera platser i tidningen information om att föreningen behöver fler funktionärer av olika slag.

Det är ju valberedningen som ställer samman ett förslag på de funktionärer som ska väljas på årsmötet. Styrelsens ordförande väljs varje år på ett år i taget.

Övriga 8 ledamöter väljs på två år i taget och vid varje årsmöte så ska hälften av dessa poster antingen besättas genom omval eller med helt nya namn.

Här har varje medlem rätt och möjlighet att meddela valberedningen om man vill föreslå någon till nominering, vederbörande bör vara tillfrågad i förväg, men det kan också överlätas på valberedningen som ju ändå måste förvissa sig om att personen ifråga verkligen ställer upp!

Övriga funktioner inom föreningen, funktioner som är minst lika viktiga som styrelseposterna är oftast inte poster där folk väljs in utan man kommer in i ett gäng medlemmar som "jobbar" med samma sak.

Där har vi till exempel cirkelledare och assistenter.

• Vad krävs då för att få bli cirkelledare eller assistent?

- Först och främst ett stort intresse för släktforskning, naturligtvis också en viss vana och erfarenhet av att ha forskat under några år.

• Ja, men jag har ju ingen erfarenhet som "lärare"!!

- Den erfarenheten får du genom att gå som assistent på några cirklar där du både får vara med och visa eleverna hur dom söker på ett givet material (vår grundkurs bygger på att alla till att börja med forskar på samma person. Sedan så får du efterhand hoppa in och "köra på egen hand med kursledaren som stöd "bakom ryggen". Naturligtvis så får du stöttning från de andra assis-

terterna och kursledarna vid våra träffar och genomgångar.

• Hur är det om man vill vara med som **lokalvärd** då?

- Samma sak här, du får en ordentlig genomgång på vad som förväntas av dig. Det gäller ju i första hand att se till att det finns kaffe och te samt lämpligt fikatilbehör beroende på dag och tidpunkt. Om du känner dig osäker på det här med datorerna eller annat så får du en specialgugning. En fördel att ställa upp som lokalvärd är att man har tillgång till egen nyckel och kan gå ner till lokalen när man själv har tid.

• **Reseledare** då, måste man ha examen för det?

- Nej, men kanske lite fantasi om lämpliga resmål och färdsätt!

• Hur är det med **redaktörens** jobb?

- Här gäller det att "basa" för en redaktionskommitté som har till uppgift att samla in material till tidningen. Anbudet som ju är en mycket viktig länk mellan styrelsen och de medlemmar som inte har möjlighet att ta sig till lokalen men ändå vill vara med i "svängen".

• **Redaktionskommittén och datagruppen** ja! Är dom speciellt utvalda?

- I viss mån ja, grupperna kan ju inte vara för stora, men tycker du att du själv vill eller känner någon annan som passar så tipsa styrelsen.

• **Tidningsmakaren** då? Denne måste väl vara lite speciell?

- Nja, speciell och speciell! Man måste ju för det första ha tillgång till en dator och en hyfsad uppkoppling mot internet, sedan är det föreningens sak att se till att du har programvara som gör att det går att göra en tidning och du bör väl själv vara någotsånär kunnig i "branschen". Men mycket går att lära från tidigare tidningsmakare och så utvecklas man ju efterhand.

• Men måste man inte göra hela tidningen hemma inklusive distribution och hela köret?

- Nej, det finns företag som tar hand om hela den biten om så erfordras!

• Men **gravstensinventeringen** är väl knepig?

- Nej inte knepig, men den ger dig

möjligheten att få vara ute och forska och att hjälpa till att bygga upp ett register som många kan ha nytta och glädje av.

• **Register** ja, hur kan man hjälpa till med registervården och digitaliseringen av kortlådorna på biblioteket.

- Jo, då tar du kontakt med Arne eller Lily Anita Carlsson. En förutsättning är att du har tillgång till dator hemma med programmet Excel (eller Open Office) eftersom det är så många poster som ska registreras och allra bäst är det om du har en bärbar dator som du kan ta med till lokalen och vara med där och jobba för att komma in i rutinerna och de datorer som finns där oftast är upptagna för närvarande (det är många som håller på just nu).

Ja det här är några av de olika funktionärsgrupper som föreningen har och som behöver din och andras kompetens!

Som du förstår av ovanstående beskrivning så kommer jag att tacka för mig när det gäller alla funktioner utom vad som gäller registervården eftersom jag känner att det börjar bli alldeles för mycket att hålla på med och att kvalitén på det jag gör börjar bli lidande.

Registervården rullar ju på nu med en allt mer accelererande fart och beräknas vara klar i slutet av detta eller nästa år med det som vi nu "har i röret" och är i väldigt stor utsträckning självgående tack vare duktiga medarbetare.

Och duktiga medarbetare, det finns det i väldigt stor utsträckning inom föreningen vilket gläder mig mycket.

Ta en stund och fundera på vad du skulle kunna tänka dig att ta tag i när det gäller föreningslivet och dess lite mer praktiska sidor. Följ uppmaningen i enkäten på sidan 18 och kom med i "arbetarkären" i ESSF.

Ha en skön sommar önskar er ordförande:

Arne Carlsson